

Klinikusnak érzem magam

Interjú Ratkay Imolával

Mit jelent az Ön számára, hogy SHIOL-emlékérmet kap?

Őszintén szólva nagyon jól eső érzéssel tölt el, hogy ezzel az elismeréssel honorálják a munkámat. Úgy gondolom, hogy ezt főleg a szemészet terén végzett lézeres kutatások miatt, mint életműdíjat kapom. Az 1998–99-es években a femtoszekundumos lézerek a cornealis kiproblálásában tényleg úttörő munkát végeztem, hiszen világelsőként teszteltem ezt a lézert a refraktív sebészetben, ami alapján az „IntraLase” cég megkapta az FDA engedélyt. Nagyon hamar belekerültem abba az excimer lézeres kutatócsoportba, ami már 1992-ben Szegeden *Bor Zsolt* professzor irányításával működött, és kollégája lehettem *Juhász Tibor* fizikus professzornak is. Később Németországban sok terápiás lézeres beavatkozást végeztem. *Werner Förster*, valamint *Theo Seiler* professzortól tanultam, aki Európában az

első lézeres szemműtétet végezte. Amikor elkezd az ember egy kutatást, egy kísérletet, amit jó ötletnek tart, akkor még nem lehet tudni, hogy lesz-e eredménye. Azt hiszem, hogy egy kis szerencse is kellett ahhoz, hogy egy ilyen jó lézert sikerült csinálni. Annak ellenére, hogy jelenleg magánpraxist folytatok, még mindig inkább klinikusnak érzem magamat.

Mikor döntötte el, hogy a szemész szakterületet választja? az orvostudományon belül?

Édesapám szülész főorvos volt, édesanyám pedig magyar–történelem szakos tanár, iskolaigazgató. Nem mondhatom el magamról, hogy már gyerekkoromtól orvos szerettem volna lenni. Ez csak később tetszett meg, amikor bejárva édesapámhoz láttam, hogy mennyit segít betegeinek és milyen szeretet övezi. Ezért jelentkeztem az orvosegyetemre, ahol negyed-ötöd évben döntöttem el, hogy a szemészet felé fogok orientálódni. Annak idején bejártam *Süveges Ildikó* professzornő klinikájára, ahol tudományos diákköri tevékenységet folytattam, és *Hammer Helga* professzor asszonynál írtam a szakdolgozatomat. A későbbi kutatási eredményeimet összegezve a különböző lézeres beavatkozásokat követő szaruhártya sebgyógyulásával kapcsolatosan 2001-ben a Szegedi Tudomány Egyetemen kaptam meg a PhD. minősítésemet is.

Juhász Tibor és Horváth Kristóf 1998-ban az első klinikai lézer beüzemelésékor

Honnan indult és hol tart ma a lézerkezelés a szemészetben?

Egyszer *Süveges professzor asszony* együtt utazott *Bor Zsolt* professzossal vonaton, és az út alatt beszélgettek. Ott határozták el, hogy indítanak egy lézeres kutatócsoportot, amibe én is bekerültem. *Bor Zsolt* professzornál akkor egy kísérleti stádiumban lévő lézer volt, amivel létre tudott excimer lézeres impulzust hozni, és egy késleltetett festék lézerral detektálni tudták, hogy milyen lökéshullám keletkezik a szaruhártyán, illetve a levegőben. A hazai szemészetben a 90-es évek elején indultak ezek a kísérletek. Mivel én a kezdetektől részt vettem benne, azt kell, hogy mondjam, hogy nagyon nagy fejlődésen mentek át az excimer lézerek is, meg a femtosze-

kundumos lézerek is. Kezdetben mikrokeratommal vágtuk a lebenyt, 160-180 mikrométer mélységben, és a vágás nem volt párhuzamos a szaruhártyával. Ez a femtoszekundumos lézer kifejlesztésével vált csak lehetővé. 1998-ban az általunk prototípusként használt femtoszekundumos lézerberendezés még 5 kHz-es volt. Ma már vannak 150-500 kHz-es, sőt 10,8 MHz igen gyors lézerek. A szemészetben nagyon sok területen van létjogosultsága a lézerkezeléseknek. A corneában refraktív és terápiás beavatkozásokat végzünk velük, de zöld hályogot is lehet velük

Bor Zsolt, Kiss Krisztina, Ratkay Imola, Robert Palmisano, Ferincz István, Charline A. Gauthier

kezelnit, lencseműtétek utáni hátsótok-megvastagodásnál capsulotomiát, vitrektómiánál kiegészítő kezeléseket végzhetünk velük. Régóta használatosak különböző lézerek az érhártya és bizonyos retina betegségek kezelésére és az utóbbi időben már a cataracta műtétek bizonyos lépéseire is.